

Sygn. akt II AKa 276/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodnicząca:	SSA Krystyna Mielczarek
Sędziowie:	SA Maria Wiatr (spr.) SA Izabela Dercz
Protokolant:	sekr. sądowy Maciej Umiński

przy udziale J. P., Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2013 r.

sprawy

S. W.

oskarżonego z art. 148 §2 pkt 2 kk i art. 280 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk i art. 64 §2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 1 października 2012 r., sygn. akt IV K 9/12

na podstawie art. 437 §1 kpk i art. 624 §1 kpk

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;
- 2) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. K. – Kancelaria Adwokacka w Ł. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym;
- 3) zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za drugą instancję.

Sygn. akt II AKa 276/12

UZASADNIENIE

S. W. został oskarżony o to, że w dniu 15 lipca 2011 r., w Ł., będąc uprzednio skazanym za umyślne przestępstwo podobne popełnione w warunkach art. 64 § 1 kk, po odbyciu za nie kary łącznie co najmniej jednego roku pozbawienia wolności i w ciągu pięciu lat od odbycia za nie kary pozbawienia wolności, przewidując i godząc się na pozbawienie życia J. G., w związku z rozbojem polegającym na tym, że po uprzednim pokonaniu zabezpieczenia w postaci drzwi

prowadzących do mieszkania nr (...) przy ul. (...), użyciu przemocy polegającej na biciu pokrzywdzonej po głowie, związaniu jej rąk do tyłu oraz związaniu kończyn dolnych, podduszeniu, zawiązaniu pętli na szyi, wywieraniu ucisku na klatkę piersiową, zabrał w celu przywłaszczenia na jej szkodę pieniądze w kwocie nie mniejszej niż 2300 zł, przy czym na skutek zadanych ciosów, uderzeń, spowodował sińce powłok twarzy, szyi, kończyn górnych lewej kończyny dolnej, otarcia naskórka powłok twarzy, tułowia, kończyn górnych i lewej kończyny dolnej, wylewy krwawe podspojówkowe oczu, wylewy krwawe błon śluzowych jamy ustnej z raną tłuczoną błony śluzowej wargi górnej ust, podbiegnięcia krwawe tkanek miękkich głowy i szyi, trwające podbiegnięcia krwawe tkanek miękkich grzbietu, wieloodłamowe złamanie kości ramiennej prawej, złamania żeber II-V po stronie prawej i II-VI po stronie lewej, a w konsekwencji śmierć z powodu ostrej niewydolności krążeniowo-oddechowej u osoby w podeszłym wieku z przewlekłymi chorobami, nasilonymi obustronnym złamaniem żeber i skrępowaniem tj. o czyn z art. 148 §2 pkt 2 kk i art. 280 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 11§ i 64 §2 kk.

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 1 października 2012 roku w sprawie IV K 9/12 orzekł:

oskarżonego S. W. w miejsce zarzucanego mu czynu, uznał za winnego tego, że w dniu 15 lipca 2011 r., w Ł., działając z bezpośrednim zamiarem dokonania kradzieży, po uprzednim wyważeniu drzwi prowadzących do mieszkania nr (...) przy ul. (...) i wejściu do lokalu, użył wobec znajdującej się tam, 81-letniej J. G. przemocy polegającej na biciu pokrzywdzonej po głowie, naciskaniu na tułów, wykręceniu ręki, związaniu jej rąk z tyłu tułowia, związaniu kończyn dolnych zawiązaniu tkaniny wokół ust, przy czym na skutek zadanej przemocy spowodował: sińce powłok twarzy, szyi, kończyn górnych i lewej kończyny dolnej, otarcia naskórka powłok twarzy, tułowia, kończyn górnych i lewej kończyny dolnej, wylewy krwawe podspojówkowe oczu, wylewy krwawe błon śluzowych jamy ustnej z raną tłuczoną błony śluzowej wargi górnej ust, podbiegnięcia krwawe tkanek miękkich głowy i szyi, trwające podbiegnięcia krwawe tkanek miękkich grzbietu, wieloodłamowe złamanie kości ramiennej prawej, złamania żeber II-V po stronie prawej i II-VI po stronie lewej, zamierzonego celu jednak nie osiągnął, bowiem pieniądze zostały przez pokrzywdzoną ukryte i nie zostały przez niego odnalezione, po czym pozostawił związaną i zakneblowaną pokrzywdzoną w mieszkaniu, godząc się z tym, iż poniesie ona śmierć, co w konsekwencji nastąpiło wskutek ostrej niewydolności krążeniowo-oddechowej, nasilonej obustronnym złamaniem żeber i skrępowaniem, a powyższego czynu dopuścił się będąc uprzednio skazanym w warunkach określonych w art. 64 §1 kk za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, po odbyciu łącznie, co najmniej roku kary pozbawienia wolności i w ciągu 5 lat po odbyciu ostatniej kary pozbawienia wolności, czym wyczerpał znamiona czynu z art. 148 §2 pkt 2 kk i art. 13 §1 kk w zw z art. 280 §1 kk w zw z art. 11 §2 kk i 64 §2 kk i za to, na podstawie art. 148 §2 kk w zw z art. 64 §2 kk i 11 § 3 kk wymierzył mu karę 25 lat pozbawienia wolności.

Ponadto wyrok zawiera rozstrzygnięcia o zaliczeniu tymczasowego aresztowania, o dowodach rzeczowych, o kosztach obrony z urzędu i o kosztach sądowych.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonego, który -zaskarżając wyrok w całości - zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, a mianowicie:

-.

- art. 7 k.p.k. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów - przez bezpodstawne odmówienie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego, iż nie miał zamiaru spowodować śmierci J. G., ani nie dopuszczał i nie godził się na wystąpienie takiej ewentualności podczas dokonywanego przez niego przeszukania mieszkania, w sytuacji gdy wyjaśnienia oskarżonego są jedynym dowodem pozwalającym odtworzyć dokładny przebieg zdarzenia z dnia 15 lipca 2011 r., a świadomości i godzeniu się w spowodowaniu śmierci J. G. przypisanej oskarżonemu przeczy zachowanie oskarżonego w miejscu zamieszkania J. G. oraz po popełnieniu czynu zabronionego;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, będących wynikiem wyżej wymienionych uchybień procesowych, mający wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, prowadzący do wniosku, że oskarżony S. W. dopuścił

się czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia, w sytuacji, gdy analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego nie daje ku temu jednoznacznych i przekonujących podstaw, w szczególności:

- poprzez kategoryczne przyjęcie w stanie faktycznym, iż oskarżony godził się z tym, że pokrzywdzona pozostawiona sama w mieszkaniu, pobita, związana i zakneblowana poniesie śmierć, w sytuacji gdy przeczą temu okoliczności przyjęte przez Sąd w stanie faktycznym, a odnoszące się do zachowania oskarżonego w miejscu popełnienia czynu zabronionego, takie jak zostawienie otwartych drzwi od posesji przy ul. (...), odpowiednie ułożenie J. G. zapobiegające jej uduszeniu, niewielka liczba uderzeń;

3. na podstawie art. 438 pkt 4 kpk, z ostrożności procesowej rażąca niewspółmierność - surowość orzeczonej wobec tego oskarżonego kary 25 lat pozbawienia wolności, wynikającą z. niedostatecznego, niepełnego uwzględnienia dyrektyw wskazanych w art. 53 §1 i 2 kk, w szczególności nieuwzględnienia okoliczności takich, jak zachowanie oskarżonego w trakcie i po popełnieniu czynu zabronionego, co sprawia, że wymierzona kara jest zbyt surowa w stosunku do stopnia winy oskarżonego i podniesionych okoliczności podmiotowych i przedmiotowych, a także nie spełnia właściwie celów wychowawczych i zapobiegawczych oraz nie odpowiada społecznemu poczuciu sprawiedliwości.

Podnosząc powyższe obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę kwalifikacji prawnej przypisanego czynu zabronionego z uwzględnieniem art. 155 kk i art. 13 §1 w zw. z art. 280 §1 kk oraz wymierzenie oskarżonemu kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia przewidzianego za powyższe przestępstwa. W razie nieuwzględnienia wskazanego wniosku obrońca wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny, zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym. Przed merytorycznym odniesieniem się do wskazanych w środku odwoławczym zarzutów stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy w sposób wnikliwy, by nie powiedzieć drobiazgowy, i wszechstronny rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należycie wykazał sprawstwo i winę oskarżonego w zakresie przypisanego mu czynu. Ocena materiału dowodowego została dokonana przez sąd z uwzględnieniem reguł sformułowanych w art.4, art.5 i 7 kpk, jest oceną wszechstronną i bezstronną, nie narusza granic swobodnej oceny, jest zgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz nie zawiera błędów faktycznych lub logicznych. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku czyni natomiast zadość wymogom art.424kpk.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, oczywistym punktem odniesienia środka odwoławczego są wyjaśnienia oskarżonego, który nie kwestionując dokonania przestępstwa na szkodę pokrzywdzonej zanegował działanie z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia J. G.. W tym stanie rzeczy należy zatem podkreślić, że oskarżony przyznał się do spowodowania u pokrzywdzonej opisanych w zaskarżonym wyroku obrażeń, w tym złamania żeber, i do jej skrępowania oraz zakneblowania, które to obrażenia doprowadziły w konsekwencji do śmierci J. G. wskutek ostrej niewydolności krążeniowo-oddechowej, nasilonej obustronnym złamaniem żeber i skrępowaniem. Fakt, że oskarżony twierdził, iż nie godził się na śmierć pokrzywdzonej bowiem nie przypuszczał, że jego zachowanie może taki skutek wywołać nie pozbawia ustaleń sądu I instancji przymiotu prawidłowości. Zamiar pozbawienia życia ustalić można wszak nie tylko z wyjaśnień sprawcy, przyznającego się do tego, ale dowodzeniem pośrednim ze sposobu działania sprawcy, rodzaju zadawanych urazów, ich liczby, intensywności, lokalizacji itp.. Ustalenia dotyczące zamiaru muszą być wnioskiem koniecznym, wynikającym z analizy całokształtu przedmiotowych i podmiotowych okoliczności zajścia, zaś w sytuacji gdy sprawca śmierci człowieka zaprzecza (jak w przypadku oskarżonego) swemu zamiarowi zabójstwa, istnienie tego zamiaru lub jego brak, może być ustalony przede wszystkim na podstawie analizy najbardziej uchwytnych, widocznych elementów zachowania się sprawcy. Do tych zaś należą okoliczności przedmiotowe czynu, w tym uzewnętrznione przejawy zachowania się sprawcy, które pozwalają, w sytuacji, gdy sprawca nie wyraził swojego zamiaru, wnioskować o jego zamiarze [np. Kodeks karny Część szczególna Tom I Komentarz do artykułów 117-221 pod red. Prof. A. W. 3. wydanie Duże Komentarze B. Wydawnictwo C.H. B. W. 2006 str. 158-159].

W realiach niniejszej sprawy za sądem I instancji należy zatem powtórzyć, że oskarżony gdy pokrzywdzona zaczęła wzywać pomocy wskoczył na łóżko na którym leżała, kilkakrotnie uderzył ją w twarz, nacisnął kolaniem na jej pierś, wykręcił jej ręce do tyłu i związał. Oskarżony skrepował także nogi pokrzywdzonej i zakneblował jej usta. Pokrzywdzona nie mogła już krzyżeć co pozwoliło oskarżonemu w dalszym ciągu przeszukiwać mieszkanie. W chwili gdy oskarżony opuszczał mieszkanie pokrzywdzona jeszcze żyła. Oskarżony pozostawił ją na łóżku, zakneblowaną, leżącą na brzuchu, z głową skierowaną w bok. Oskarżony zdawał sobie sprawę, że pokrzywdzona jest osobą starszą, w rzeczywistości miała 81 lat, i że może się udusić. Oskarżony nie interesował się losem pokrzywdzonej. J. G. została znaleziona nieżywa w dniu 19 lipca 2011r., a więc po 4 dniach od zdarzenia. W tym stanie rzeczy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, sąd meriti prawidłowo uznał, że oskarżony godził się z tym, że pokrzywdzona pozostawiona sama w mieszkaniu, pobita związana i zakneblowana poniesie śmierć, co w konsekwencji nastąpiło w skutek ostrej niewydolności krążeniowo-oddechowej, nasilonej obustronnym złamaniem żeber i skrepowaniem. Prawidłowo sąd I instancji uznał, że oskarżony wykazał obojętność na dalszy los pokrzywdzonej w sytuacji, gdy nie miał żadnych faktycznych podstaw aby przyjąć, że ktokolwiek zdąży udzielić jej skutecznej pomocy. Oskarżony nie podjął także, choćby anonimowo, próby zainteresowania kogokolwiek losem pokrzywdzonej (k 17-18 uzasadnienia).

Uznanie zatem przez sąd I instancji, że oskarżony działał zamiarem ewentualnym pozbawienia życia pokrzywdzonej, w realiach niniejszej sprawy jest prawidłowe, a stawiany zarzut błędu w ustaleniach faktycznych stanowi próbę dokonania przez autora apelacji własnej, odmiennej oceny zebranych dowodów sprzecznej z ich treścią bądź wymową. Ustalenia sądu I instancji odnoszące się do konstrukcji zamiaru ewentualnego i możliwości uznania, że oskarżony z takim właśnie zamiarem działał pozostają, zdaniem Sądu Apelacyjnego, pod ochroną art.7kpk, a skarżący nie wykazał, że ocena sądu dokonana została w sposób niepełny, nielogiczny, naruszający zasady wiedzy i doświadczenia życiowego, bądź też zasadę bezstronności. Jeszcze raz należy podkreślić, że zaskarżony wyrok został oparty na rezultatach prawidłowo i wszechstronnie przeprowadzonego postępowania dowodowego, ze szczególnym poszanowaniem gwarancji oskarżonego i pełną możliwą do zrealizowania w konkretnych warunkach wnikliwością w dociekaniu prawdy.

Nieporozumieniem natomiast, zdaniem Sądu Apelacyjnego, jest dowodzenie w uzasadnieniu skargi apelacyjnej, iż brak jest dowodów uzasadniających „konceptę zabójstwa ze szczególny okrucieństwem” w sytuacji, gdy oskarżonemu takiego zarzutu w ogóle nie stawiano.

Reasumując powyższe rozważania Sąd Apelacyjny uznając, że przypisanie oskarżonemu przez sąd I instancji dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję art.148§2pkt2kk i art.13§1kk w zw. z art.280§1kkw zw. z art.11§2kk i art.64§2kk było zgodne z zebrany i prawidłowo ocenionym materiałem dowodowym nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku w kierunku postulowanym w apelacji.

Nie zasługuje na uwzględnienie także zarzut rażącej surowości orzeczonej wobec oskarżonego kary 25 lat pozbawienia wolności. Orzekając powyższą karę sąd I instancji wziął pod uwagę wszystkie okoliczności łagodzące i obciążające oskarżonego, które znalazły odpowiedni wyraz w jej wysokości. Przewaga okoliczności obciążających takich jak zaatakowanie starszej bezbronnej osoby w jej własnym domu, pozostawienie pokrzywdzonej bez szans na uwolnienie się, agresywne działanie, a także uprzednia wielokrotna karalność wskazują, jak słusznie przyjął sąd I instancji, na konieczność długotrwałej izolacji oskarżonego. W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny uznał, że orzeczona kara nie przekracza stopnia winy oskarżonego i spełni swoje zadania zarówno w zakresie prewencji ogólnej jak i indywidualnej.

Wobec tego, że oskarżony w postępowaniu odwoławczym korzystał z pomocy obrońcy z urzędu, a koszty tej pomocy nie zostały opłacone Sąd Apelacyjny, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy należne mu wynagrodzenie, zgodne z obowiązującymi w tej mierze przepisami.

U podstaw zwolnienia oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze legły te same przyczyny, które uzasadniały analogiczne rozstrzygnięcie sądu I instancji.